Voorwoord

Met de vaststelling van de begroting 2021 heeft u besloten om te investeren in vier businesscases binnen het Sociaal Domein. In 2021 zijn wij hiermee met veel enthousiasme aan de slag gegaan. Uiteraard leggen wij in de planning en control cyclus verantwoording af over de voortgang en het realiseren van de beoogde doelen. Dat geldt ook voor het realiseren van de versoberingen waartoe u, ook in 2021, heeft besloten.

Afgelopen maand hebben wij in beeld gebracht hoe de businesscases lopen. De coronacrisis heeft bij sommige ervan geleid tot enige vertraging, daarom willen wij eind dit jaar uitgebreider evalueren en in de Voorjaarsnota 2022 hierover rapporteren. Dat duurt nog even, daarom delen wij heel graag de tussenstand met u.

In dit document leest u over alternatieve jeugdhulptrajecten, het spreekuur Jeugd GGZ, vroegsignalering schulden en eigen begeleiding door het Sociaal en het Jeugdteam. De businesscases zijn gericht op preventie en daar waar het kan minder zware zorg en ondersteuning. De businesscases dragen bij aan de zo noodzakelijke transformatie binnen het Sociaal Domein. Het college is blij met de tussenresultaten, niet alleen financieel maar ook kwalitatief laten de eerste resultaten een positief beeld zien.

Ik wens u veel leesplezier,

Namens het college,
Liesa van Aalst,
wethouder

.

Eigen Begeleiding Jeugdteam

September 2021

Feiten en cijfers Eigen Begeleiding Jeugdteam

Aanleiding

Op grond van de Jeugdwet is de gemeente verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van alle vormen van jeugdhulp en ondersteuning. Het betreft jeugdigen en ouders met opgroei- en opvoedproblemen, jeugdigen met een beperking, een gedragsstoornis, een aandoening of verslavingsproblematiek.
Gemeenten moeten in ieder geval jeugdigen en hun ouders adviseren welke hulp het beste past, samen met hen de goede vorm van begeleiding en ondersteuning kiezen en er zorg voor dragen dat de gekozen vorm ook echt beschikbaar is. Verschillende professionals kunnen daartoe doorverwijzen naar specialistische zorgvormen.
Tegelijkertijd is het doel dat gemeenten jeugdigen en ouders zelf begeleiden en ondersteunen door de inzet van hun lokale teams.

De gemeente Soest kiest voor het inzetten van eigen begeleiding.
Doelen hiervan zijn om de zorg zo licht mogelijk in te steken waar dit kan, gebruik te maken van de eigen kracht van jeugdigen en ouders en hen de regie over hun leven te laten behouden. Door lokale teams de mogelijkheid te bieden zelf hulp te bieden is het daarnaast eenvoudiger het uitgangspunt 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur te realiseren.
Een doorverwijzing naar specialistische jeugdhulp is immers niet altijd noodzakelijk en ook niet altijd per se de beste oplossing. In een aantal situaties kan het lokale team zelf Eigen Begeleiding bieden. Eigen Begeleiding betreft dan het ondersteunen van jeugdigen en ouders middels de vormen ouderbegeleiding, gezinsbegeleiding, individuele begeleiding van jongeren en omgangsbemiddeling in geval van gescheiden ouders.

In 2020 is een implementatieplan Eigen Begeleiding opgesteld dat in 2021 (zij het vertraagd als gevolg van Corona) in werking is getreden. Na een intensieve training “Systeemgericht werken” is het Jeugdteam van Soest bezig meer en meer Eigen Begeleidingen uit te voeren. Er is sprake van een borgingsplan dat beoogd de nieuwe manier van werken in te bedden in de organisatie. De vormen van Eigen Begeleiding zijn beschreven en methodisch onderbouwd.

Doelen Eigen Begeleiding

- Een passender antwoord te vinden op de ondersteuningsvraag van jeugdigen en volwassenen.
- Het voorkomen van opschaling naar zwaardere en duurdere vormen van hulp.
- Waar mogelijk het afschalen naar lichtere vormen van hulp.

De professional uit het jeugdteam sluit direct aan bij de hulpvraag en treedt zelf handelend op. Hierdoor wordt het aantal verwijzingen naar duurdere vormen van hulp en ondersteuning ingeperkt. De zorg wordt dichtbij inwoners georganiseerd en is goedkoper dan specialistische hulp.

Stand van zaken

Uitgangspunt was en is dat medewerkers goed geschoold Eigen Begeleiding vorm zouden gaan geven. De daartoe ontwikkelde en op maat gemaakte training is inmiddels door het hele team gevolgd en eigen begeleiding wordt sinds kort ook toegepast. Inmiddels zijn de eerste trajecten gestart.

Positieve geluiden naar aanleiding van eerste ervaringen met Eigen Begeleiding:

- Cliënten geven aan zich meer en beter gehoord (serieus genomen) te voelen.
- Cliënten worden dmv Eigen Begeleiding gestimuleerd tot en zijn bezig met het vinden van eigen oplossingen.
- Door het erbij betrekken van broertjes en zusjes van de aangemelde jeugdigen wordt er veel meer informatie opgehaald over: het gezinsleven en de reactie op het gedrag van de aangemelde jeugdige, broertjes en zusjes hebben hun eigen manier gevonden om om te gaan met de aangemelde jeugdige.
- Medewerkers krijgen energie van het geven van Eigen Begeleiding. Ze zijn niet meer continue bezig met “welke zorgaanbieder moet ik hier op los laten?”, maar zijn bezig met “welke interventie moet ik

in dit gezin plegen?” (andere manier van werken, andere manier van doen). De focus ligt op het gezin ondersteunen om de eigen kracht te benutten. Het resultaat is daarmee blijvender en bevredigender.

Kosten & Besparingen

Uitgangspunt bij deze businesscase is dat de kosten voor Eigen Begeleiding ongeveer de helft bedragen van de kosten voor de inzet van specialistische zorg. Voor 2021 werd uitgegaan van de inzet van 30 Eigen Begeleiding trajecten. Vanwege Corona is de training helaas een half jaar verschoven. Deze training was randvoorwaardelijk voor een succesvolle start. Vanwege de vertraagde start verwachten we voor 2021 15 trajecten ipv 30 trajecten. Voor de jaren 2022 en 2023 is voorzien in een verdere uitbreiding. Bij de evaluatie eind dit jaar wordt nagegaan of de vertraging dit jaar consequenties heeft voor de ambities in 2022 en 2023.

Investeringskosten en voorkomen kosten 2021

Investeringskosten (conform begroting)

- Deskundigheidsbevordering (eenmalig): € 15.000 ten behoeve van een basistraining systeemgericht werken
- Uitbreiding formatie (structureel): € 92.500

Voorkomen kosten

- De lagere zorgkosten in 2021 zijn begroot op € 132.000. Op basis van de huidige inzichten is de verwachting echter dat we hiervan circa 50% zullen realiseren.

Aandachtspunten voor vervolg

- De nieuwe manier van werken vraagt aanpassingen in processen, werkverdeling en werkbegeleiding. Dit vraagt goede borging
- Monitoring van het verloop eigen begeleiding vraagt goede registratie en rapportage

Conclusie

We zien dat Eigen Begeleiding zich op dit moment in de opstartfase bevindt. Deze start is veelbelovend. De verwachting is dat door de processen te stroomlijnen en het geven van Eigen Begeleiding verder uit te breiden de beoogde opbrengsten in een volgende rapportage steeds duidelijker zichtbaar zullen worden.

Gemeente Soest

Eigen Begeleiding Sociaal Team

September 2021

Feiten en cijfers Eigen Begeleiding Sociaal Team

Aanleiding
De gemeente is op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning sinds 2015 verantwoordelijk voor het bieden van ambulante begeleiding aan inwoners voor wie dit noodzakelijk is. Het betreft volwassenen waarbij er doorgaans sprake is van meervoudige complexe problematiek zoals bijvoorbeeld een (licht) verstandelijke beperking, geestelijke gezondheidsproblematiek, gedragsstoornissen en verslavingsproblematiek. Gemeentes zorgen ervoor dat er samen met de inwoner een plan van aanpak wordt opgesteld waarin doelen worden opgenomen en wordt gekeken welke hulp hier het beste bij past. Professionals verwijzen hiervoor inwoners doorgaans door naar een specialistische zorgaanbieder. Tegelijkertijd is het doel dat gemeenten jeugdigen en ouders zelf begeleiden en ondersteunen door de inzet van hun lokale teams.

De gemeente Soest kiest voor het inzetten van Eigen Begeleiding door het Sociaal Team. Het doel van Eigen Begeleiding door het Sociaal Team is begeleiding te bieden aan volwassenen, die in het dagelijks leven gehinderd worden door diverse klachten en/of problemen. De begeleiding bestaat uit het zodanig informeren, adviseren, motiveren en praktisch ondersteunen van cliënten bij (dagelijkse) handelingen en bezigheden dat zij zelfstandig kunnen blijven wonen en functioneren. De client bepaalt wat hij of zij wil bereiken. In samenspraak worden reële haalbare resultaten gesteld. Eigen Begeleiding door het Sociaal Team is erop gericht om oplossingsgerichte ondersteuning te bieden, waarbij de client zoveel mogelijk in zijn of haar eigen kracht komt te staan. Hierbij is het van belang dat de medewerker van het Sociaal Team een integrale werkwijze hanteert waarbij samenwerking met de diverse domeinen binnen de gemeente en inzet van de sociale basis infrastructuur essentieel is. Waar nodig en noodzakelijk behoort hiertoe tevens het motiveren tot en begeleiden naar specialistische hulpverlening en/of behandeling.

In 2020 is een implementatieplan Eigen Begeleiding opgesteld dat in 2021 (zij het vertraagd als gevolg van Corona) in werking is getreden. Het Sociaal Team is bezig een training ”oplossingsgericht werken” te volgen en pakt meer en meer Eigen Begeleidingszaken op. De vormen van Eigen Begeleiding zijn beschreven en methodisch onderbouwd.

Doelen

- Een passender antwoord te vinden op de ondersteuningsvraag van inwoners.
- Het voorkomen van inzet van duurdere en zwaardere vormen van hulp.
- Waar mogelijk verwijzen naar lichtere vormen van hulp en ondersteuning.

Stand van zaken Eigen Begeleiding

Uitgangspunt is dat alle medewerkers Eigen Begeleiding gaan bieden en hiervoor adequaat geschoold worden. Medewerkers volgen op dit moment een 5 daagse training oplossingsgericht werken welke is verzorgd door NCMW opleidingen. Eind dit jaar gaan medewerkers een training contextueel werken volgen.

<u>Ervaringen in het geven van Eigen Begeleiding</u>

- Medewerkers geven aan voldoening te halen uit het werk. Ze zien direct resultaat van hun eigen handelen.
- Er kan sneller worden gehandeld in zaken omdat medewerkers “zelf aan het stuur zitten”.
- Medewerkers geven aan dat in zaken soms door middel van een aantal “simpele” interventies in korte tijd al veel resultaat kan worden geboekt. Hiermee wordt voldaan aan het principe: doen wat nodig is.
- Cliënten worden dmv Eigen Begeleiding gestimuleerd tot en zijn bezig met het vinden van eigen oplossingen.

- Het is echter ook nog zoeken voor veel medewerkers. Eigen Begeleiding bevind zich nog in de opstartfase waardoor stroomlijning van processen nog de nodige aandacht vraagt.

Kosten & besparingen

Uitgangspunt bij deze businesscase is dat er wordt uitgegaan van een groeimodel waarin in 2021 werd uitgegaan van 30 trajecten. Vanwege Corona is de implementatie van Eigen Begeleiding helaas verschoven. Vanwege de vertraagde start verwachten we voor 2021, 25 trajecten ipv 30 trajecten. Voor de jaren 2022 en 2023 is voorzien in een verdere uitbreiding. Bij de evaluatie eind dit jaar wordt nagegaan of de vertraging van dit jaar consequenties heeft voor de ambities in 2022 en 2023.

Verondersteld wordt dat het sociaal team dezelfde trajecten kan aanbieden als de zorgaanbieders, waarbij het team een efficiencyslag weet te maken. In het eerste jaar wordt daarbij uitgegaan van een efficiencyslag á 20%.

Tabel 1 Investering uitbreiding inzet Eigen Begeleiding volwassenen

	Uitbreiding Sociaal Team	Opleidingskosten	Totale investeringskosten
2021	€ 90.000	€ 15.000	€ 105.000

Tabel 2 Besparingspotentieel uitbreiding inzet Eigen Begeleiding sociaal team bij overname van 25 trajecten

	Bruto besparingspotentieel voorkomen kosten	Investeringskosten	Netto besparing
2021	€ 106.550	€ 105.000	€ 1550

Aandachtspunten voor vervolg

- De nieuwe manier van werken vraagt aanpassingen in processen, werkverdeling en werkbegeleiding. Dit vraagt goede borging
- Monitoring van het verloop eigen begeleiding vraagt goede registratie en rapportage

Conclusie

We zien dat Eigen Begeleiding zich op dit moment in de opstartfase bevindt. Deze start is veelbelovend. De verwachting is dat door de processen te stroomlijnen en het geven van Eigen Begeleiding verder uit te breiden de beoogde opbrengsten in een volgende rapportage steeds duidelijker zichtbaar zullen worden.

Gemeente Soest

Alternatieve Jeugdhulptrajecten

September 2021

14 september 2021

Feiten en cijfers over de Alternatieve Jeugdhulptrajecten

Aanleiding
Samen met de partners in onze sociale basis is gekeken om de transformatie in het sociaal domein te versnellen. De aandacht is hierbij uitgegaan naar preventieve activiteiten, waarmee inzet van zwaardere zorg kan worden voorkomen. Samen met Stichting Balans worden alternatieve jeugdhulptrajecten aangeboden voor jeugdigen. Dit vindt plaats op Kinderboerderij De Veenweide. Met Balans is afgesproken dat zij in 2021 maximaal 6 kinderen een traject kunnen aanbieden. Een traject bij Balans is substantieel goedkoper dan de kosten voor specialistische jeugdhulp.

Doelen

- Voor de doelgroep betekent het een laagdrempelig aanbod, dichtbij huis en zonder etiket van hulpverlening. De jongeren krijgen meer zelfvertrouwen en ervaren plezier in wat zij doen. Dit effect moet ook zichtbaar zijn op school.
- Samen met Balans wordt een traject van maximaal 12 maanden aangeboden. Hiermee wordt een traject van individuele begeleiding of dagactiviteit gedurende een jaar voorkomen. De gemiddelde kosten van een dergelijk traject worden geraamd op € 10.000.
- In nauwe samenwerking met het Jeugdteam wordt in 2021 verkend of het mogelijk en wenselijk is het huidige aanbod volgend jaar uit te breiden en waar mogelijk te verbreden.

Aantallen

- Aantal kinderen met een traject bij Balans t/m augustus 2021: 5
- Leeftijd: 7 t/m 12 jaar
- Aantal kinderen wat op korte termijn een traject krijgt aangeboden: 2
- De kosten per cliënt bij Balans zijn: € 4.800

Investeringskosten & voorkomen kosten

Type	***Bedrag***
Kosten specialistische zorg zonder deze alternatieve jeugdhulptrajecten (t/m augustus 2021)	€ 50.000 (€ 10.000 x 5)
De kosten die door inzet alternatieve jeugdhulptrajecten worden voorkomen (t/m augustus 2021)	€ 50.000 (€ 10.000 x 5)

In de gemeentelijke begroting is rekening gehouden met het voorkomen van **€ 61.000** aan jeugdzorgkosten over heel 2021. Dit staat gelijk aan de behandeling van 6 individuele kinderen. Dit betekent dat door de inzet van de Alternatieve Jeugdhulptrajecten € 61.000 minder hoeft worden uitgegeven aan de dure specialistische jeugdhulp. Tot en met augustus 2021 is hiervan **€ 50.000** gerealiseerd. Dit staat gelijk aan 5 cliënten. De verwachting is dat het voorkomen van € 61.000 aan jeugdzorgkosten in het najaar gerealiseerd wordt.

Kwalitatieve informatie

- Het jeugdteam leidt de jongeren door naar Balans. Medewerkers van het jeugdteam zijn tevreden over de voortgang van de kinderen. Zij zijn met name tevreden over het aanleren van sociale vaardigheden en het aanbrengen van vrijetijdstructuur.
- Bij de kinderen die nu in behandeling zijn bij Balans speelt de volgende problematiek: sociaalemotionele achterstand, moeite vriendschappen te sluiten, laag zelfbeeld, opvoedverlegenheid, ADHD, agressie, weinig buiten komen, veel tijd achter het scherm, schooluitval, gepest worden.

- Uitgangspunt is kijken naar de talenten van de kinderen en waar de motivatie ligt. De activiteiten zijn passend bij hulpvraag en de behoefte.
- De verwachting is dat na de zomer het maximum van 6 cliënten al overschreden gaat worden. Conform het budget is er nog ruimte voor één extra cliënt in 2021.
- Reacties van ouders en kinderen zijn tot nu toe erg positief.

Aandachtspunten voor het vervolg

- De verwachting is er gedurende 2021 meer aanmeldingen kunnen volgen.
- Voor 2022 zou het aantal verhoogd kunnen worden tot een wenselijk maximum van 14. De essentie van deze business case is het beperkt houden van dit laagdrempelige aanbod. Hoe meer cliënten hoe hoger de kwaliteits- en veiligheidseisen. Zowel het jeugdteam als Balans willen het klein houden
- Inhoudelijk willen we het gesprek voeren of verbreding van het aanbod (lees: omgaan met meer problematiek) mogelijk is.

Conclusie

De samenwerking tussen Balans en het Jeugdteam verloopt goed. Onderling is vertrouwen in elkaars kunnen. De ouders en de jongeren zijn positief over het laagdrempelige en kleinschalige aanbod. Daarnaast is de verwachting dat de afgesproken 6 trajecten al snel bereiken. Hiermee voldoen we met deze business case aan de doelen die we van te voren gesteld hebben.

Gemeente Soest

Cijfers Spreekuur Jeugd GGZ

September 2021

13 september 2021

Feiten en cijfers over het Spreekuur Jeugd GGZ

Aanleiding
Sinds 1 januari 2021 is het Spreekuur Jeugd GGZ uitgebreid van 16 naar 32 uur. Dit project is één van de vier business cases die zijn opgesteld om de transformatie in het sociaal domein te versnellen. Het Spreekuur Jeugd GGZ is een samenwerking tussen de gemeente Soest en ELZIS. De uitvoerders van het Spreekuur Jeugd GGZ onderzoeken of er sprake is van JGGZ-problematiek en brengen een passend advies uit. Inmiddels zijn we 6 maanden verder en is het tijd voor de eerste cijfers.

Doelen
Het Spreekuur Jeugd GGZ streeft de volgende doelen na:

- Een goed onderbouwd advies geven voor passende zorg aan jeugdigen met gedragsproblemen en ouders met opvoedvragen
- Verbeteren van de kwaliteit van de zorg
- 25% van de doorverwijzingen van de huisarts gaat niet naar de JGGZ

Aantallen
Bij het monitoren van het Spreekuur Jeugd GGZ zijn er 6 meetbare categorieën mogelijk:

- Het traject is nog in behandeling. Het advies volgt later
- Er is verwezen naar een partij binnen de Sociale Basis
- Er wordt direct Eigen Begeleiding ingezet door het Jeugdteam
- Kinderen krijgen een vervolgtraject bij het Jeugdteam. De casus wordt overgenomen door het jeugdteam. Hier vanuit wordt naar passende hulp gezocht.
- Geen hulp meer nodig. Er is geen inzet van enigerlei partij nodig na de gesprekken met de uitvoerders van het spreekuur.
- Er is alsnog een beschikking naar een partij in de JGGZ nodig

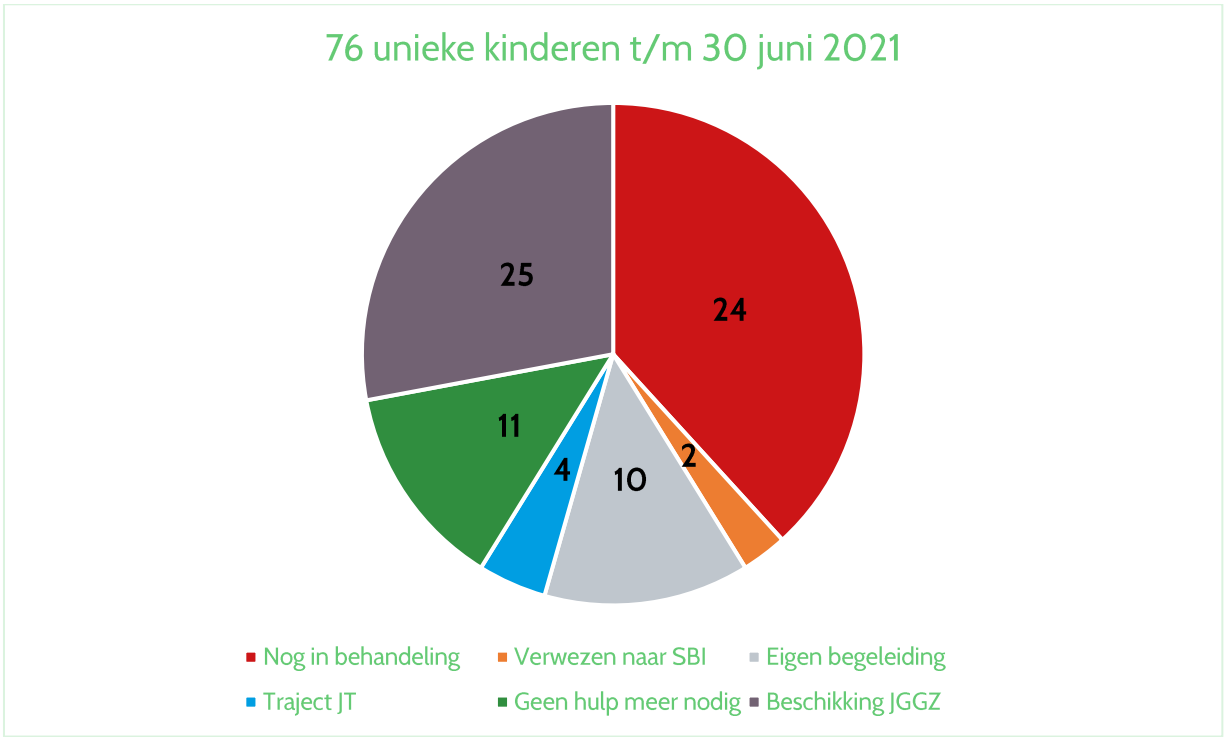

Investeringskosten & voorkomen kosten

"Tot medio mei zijn 76 unieke jeugdigen langs geweest bij het spreekuur. Zonder het spreekuur waren deze jeugdigen rechtstreeks naar de JGGZ gegaan. In dat geval waren de kosten voor de gemeente Soest:

€ 570.000"

Kosten
Per categorie zijn de volgende kosten voor de gemeente Soest berekend:

Vervolg	**Aantal**	***Bedrag***
Nog in behandeling	24	€ 180.000
Verwezen naar SBI	2	€ 1.920
Eigen begeleiding*	10	€ 9.600
Vervolgtraject Jeugdteam	4	€ 31.500
Geen hulp meer nodig	11	€ 4.125
Beschikking JGGZ	25	€ 187.500
Totaal	**76**	**€ 414.645**

Extra uitleg kostenopbouw

- Bij trajecten die nog in behandeling zijn is nog niet duidelijk in welke categorie deze uiteindelijk terechtkomen. Tot die tijd zijn de kosten gebaseerd op een gemiddeld JGGZ-traject. Op deze manier houden we de berekening zuiver.
- In theorie kunnen cliënten na Eigen Begeleiding alsnog naar de JGGZ gaan.

"Tot medio mei zijn 76 unieke jeugdigen langs geweest bij het spreekuur. De totale kosten voor het vervolg zijn:

€ 414.645"

Voorkomen kosten

Dit overzicht geeft een beeld van de totale kosten met en zonder het spreekuur. Inclusief investeringskosten en de voorkomen kosten.

Type	***Bedrag***
Kosten zonder Spreekuur Jeugd GGZ. Alle cliënten gaan door naar de Jeugd GGZ.	€ 570.000
Kosten met Spreekuur Jeugd GGZ inclusief doorverwijzing naar alternatieven	€ 414.645
Voorkomen jeugdzorgkosten t/m juni 2021	**€ 155.355**

In de gemeentelijke begroting is rekening gehouden met het voorkomen van **€ 93.000** aan jeugdzorgkosten over heel 2021. Dit betekent dat door de inzet van het Spreekuur Jeugd GGZ € 93.000 minder hoeft worden uitgegeven aan de dure specialistische jeugdhulp. Tot en met juni 2021 is **€ 155.355** gerealiseerd. Dit is een 'negatieve' berekening. De investeringskosten voor deze business case bedragen € 90.700.

Kwalitatieve informatie

- Uitvoerders van het Spreekuur Jeugd GGZ hebben een zeer volle werkvoorraad. De maximale capaciteit lijkt bereikt te zijn. Uitbreiding van het aantal uren in 2022 (conform plan) is reëel
- Per dag zijn er gemiddeld 6 gesprekken met een hulpverlener
- De belangrijkste klachten van de kinderen zijn: angst, depressie en ADHD
- Het Spreekuur Jeugd GGZ is een initiatief van de gemeente en de huisartsen samen. De samenwerking verloopt goed. Ook op uitvoeringsniveau is er goed overleg met de huisartsen.
- Uit de gesprekken met de ouders/jongeren blijkt dat de cliënttevredenheid hoog is. Er wordt nog gewerkt aan een manier om dit inzichtelijk te krijgen.
- Jeugdigen zijn met het Spreekuur Jeugd GGZ sneller geholpen
- De verwijzingen per huisartsenpraktijk zijn bekend. In september/oktober wordt dit verder uitgewerkt. In het najaar wordt dit collectief met de huisartsen besproken

Aandachtspunten voor het vervolg

- In het najaar 2022 moet worden besloten of we het Spreekuur Jeugd GGZ opnieuw gaan uitbreiden
- We willen via de Ervaringswijzer meer informatie ophalen over de cliënttevredenheid
- Vanuit onze data willen we het verwijsgedrag per huisartsenpraktijk genereren
- Deze cijfers willen we presenteren bij een gezamenlijk overleg in de raadszaal met alle huisartsen in Soest (14 oktober 2021). Mits dit mogelijk is.

Conclusie

Gezien de verscheidenheid aan vervolgtrajecten is er sprake van meer passende oplossingen. Hierdoor hebben we op de korte termijn de kwaliteit van de zorg al kunnen verbeteren. Conclusies over de lange termijn kunnen pas later getrokken worden. Eén van de doelen van dit Spreekuur Jeugd GGZ is het terugdringen van rechtstreekse verwijzingen vanuit de huisarts naar de JGGZ met 25%. Tot medio mei 2021 is dit percentage 52%. Wat betekent dat dit doel ruimschoots gehaald wordt. Dit percentage loopt wellicht nog op doordat nog 24 cliënten in behandeling zijn bij het spreekuur. Ook zien we dat de investeringskosten er begin 2021 al uit zijn. Wat betekent dat de rest van het jaar meer kosten voorkomen worden. Voor 2022 is de verwachting dat de voorkomen kosten zoals genoemd in de begroting reëel zijn. Deze business case ligt op koers.

Gemeente Soest

Monitoring businesscase Vroegsignalering schulden

september 2021

Feiten en cijfers over Vroegsignalering schulden

Bij de businesscase Vroegsignalering schulden proberen we inwoners met beginnende schuldenproblematiek in beeld te krijgen en bieden we hulp aan. We verzamelen gegevens van betaalachterstanden bij woningcorporaties, zorgverzekeraars, energiemaatschappijen en waterbedrijf. We gaan bij een aantal inwoners op huisbezoek, andere inwoners sturen we een brief waarmee we onze hulp aanbieden. Door deze vroegtijdige interventie voorkomen we dat de financiële problemen groter worden.

Aanleiding
Uit landelijke cijfers blijkt dat mensen met betaalachterstanden vaak lang wachten met het zoeken van hulp. Ondertussen loopt de schuld op en ontstaan er ook problemen op andere leefgebieden. Om gemeenten de mogelijkheid te geven om eerder actie te ondernemen is op 1 januari 2021 de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gewijzigd. Gemeenten mogen vanaf dat moment gegevens van betaalachterstanden ontvangen van verschillende signaalpartners (verhuurders, nutsbedrijven en zorgverzekeraars). De gemeente heeft daarbij de verplichting om de gemelde inwoners hulp aan te bieden, de vorm daarvan is vrij. Bij het opstellen van de begroting van 2021 is in Soest gekozen om door middel van businesscases de transformatie in het sociaal domein te versnellen. Hierbij is ervoor gekozen om ook te investeren in het vroegtijdig signaleren van schulden. Naast het voldoen aan de wettelijke verplichting investeren we extra door bij een gedeelte van de inwoners met betalingsachterstanden een huisbezoek af te leggen.

Doelen
Met het project willen we oplopende schulden voorkomen en al bestaande achterstand oplossen. En hoe eerder er hulp geboden kan worden, hoe sneller en makkelijker iemand een oplossing heeft voor de problemen. We willen een integrale, structurele en duurzame oplossing. Het uiteindelijke doel is een duurzame financiële zelfredzaamheid van huishouders in Soest. We willen weten of we mensen met deze werkwijze vroegtijdig in beeld krijgen en of deze werkwijze effectief is.

Aantallen

Aantallen of percentages	***Maart***	***April***	***Mei***	***Juni***	***Juli****	***Augustus***
Enkelvoudige signalen	12	65	78	101	53	130
Meervoudige signalen	0	1	3	6	5	15

*Niet alle partijen hebben deze maand hun achterstanden aangeleverd, daarom ligt het aantal lager dan voorgaande maanden.

Een signaal is meervoudig als er twee crediteuren een melding hebben gemaakt op één adres of als er op één adres in twee opeenvolgende maanden gemeld is. Alleen bij een meervoudig signaal gaat Welzin op huisbezoek, omdat dit een goede indicator vormt voor beginnende schuldenproblematiek. Bij alle enkelvoudige signalen sturen we een brief. Zo zorgen we ervoor dat elk signaal dat we binnen krijgen wordt opgepakt.

Naar aanleiding van de signalen zijn er 15 contacten geweest. Niet elk meervoudig signaal leidt tot een gesprek. De reden hiervoor kan zijn dat iemand geen hulp wenst, al bekend is bij schuldhulpverlening of dat iemand niet is bereikt. Op moment van schrijven zijn nog niet alle signalen van augustus opgepakt (signalen komen eind van de maand binnen).

Van deze contacten is het drie keer gebeurd dat er samen een traject is gestart waarbij binnen 28 dagen een oplossing is gevonden zonder doorverwijzing (quick fix). In veel van de andere gevallen gaven inwoners aan zelf contact te gaan opnemen met de schuldeisers en de schuld te gaan regelen. Dat tellen we hier niet als quick fix, maar kan er natuurlijk wel voor zorgen dat erger voorkomen wordt. In andere gevallen heeft iemand na het contact aangegeven geen hulp nodig te hebben of was de schuld al eerder betaald. Welzin laat na ieder contact contactgegevens achter, dus het is ook mogelijk dat inwoners op een later moment nog contact opnemen.

Er waren drie signalen al bekend bij onze schuldhulpverlening, bij deze inwoners is geen huisbezoek gedaan. Eén keer is iemand gelijk bij het eerste contact doorverwezen naar schuldhulpverlening.

Op termijn is het mogelijk om aan te sluiten bij landelijke monitoring. Dan wordt er landelijk gekeken naar de effecten van deze werkwijze en willen we daar in Soest ook bij aansluiten door onze gegevens aan te leveren. We kunnen onze gemeente dan op termijn ook vergelijken met andere gemeenten.

Kosten & voorkomen van kosten

Type	***Bedrag***
Applicatie Vindplaats van schulden BKR	€ 6642,90
Subsidie Welzin	€45.299
Totaal	**€ 51.941,90 (begroot: €60.000)**

Voor 2021 hebben we berekend om 60 huisbezoeken af te leggen. Berekend is dat 70% daarvan bereikt wordt door een huisbezoek en 75% daarvan hulp accepteert. Dus het bruto besparingspotentieel uit de businesscase van €101.136 is berekend op 32 succesvolle huisbezoeken. Een succesvol huisbezoek is een quick fix, waarmee we er vanuit gaan dat we meer kosten voorkomen. We hebben nu 15 contacten naar aanleiding van een signaal gehad, waarvan er 3 hulp willen bij hun financiën en dat nu hebben of hebben gekregen (quick fix). De inwoners die hebben aangegeven zelf contact op te nemen met de schuldeisers zijn hier niet in meegenomen.

Tot nu toe is het bruto besparingspotentieel: €101.136/32*3= **€9482**. In 2021 is dit nog niet ingeboekt in de begroting.

Vanaf 2022 is een bruto besparing van €101.000 in de meerjarenbegroting opgenomen. De jaarlijkse investering is €60.000. Dit levert in totaal een netto besparing op van €41.000. Kanttekening hierbij is wel dat in de berekening door bureau Nautus is uitgegaan van een voorkomen van kosten op meerdere terreinen in het sociaal domein, maar het voorkomen van kosten is in de begroting ingeboekt bij schuldhulpverlening. Het is nog niet duidelijk of dit voorkomen van kosten op het budget schuldhulpverlening gerealiseerd kan worden. Het is aannemelijk dat dit project ook kosten voorkomt op andere gebieden in het sociaal domein; recent onderzoek van het CPB toont aan dat er een stijging is van zo'n 30% in ggz-kosten voor mensen die problematische schulden krijgen.

Kwalitatieve informatie

De eerste reacties op het huisbezoek zijn positief. Inwoners waarderen het dat er iemand langs komt om hulp aan te bieden. Sommige inwoners zijn niet op de hoogte van hun betaalachterstanden. Er zijn inwoners die zelf een betalingsregeling gaan treffen met schuldeiser(s), maar er is ook een doorverwijzing naar schuldhulpverlening geweest. Ook zijn er mensen geholpen met hun financiën door Welzin.

De reacties op de brieven zijn wisselend. Het merendeel neemt geen contact op naar aanleiding van de brief. Hier bestaat wel de mogelijkheid dat iemand zelf contact opneemt met de betreffende schuldeiser om de achterstand te betalen of een betalingsregeling te treffen. Een aantal inwoners heeft aangegeven de brieven niet op prijs te stellen. Deze gegevens hebben we verwijderd uit het systeem, zodat er geen brieven meer verstuurd worden. Er was ook een groep die contact op nam naar aanleiding van de brief. Zij wilden informatie over de achterstand en hoe zij dit kunnen oplossen. Ook waren er inwoners die graag hulp wilden bij hun financiën en op andere terreinen. Hier heeft Welzin hulp bij geboden. Hier wordt ook duidelijk dat het hebben van financiële problemen vaak doorwerkt op andere terreinen.

Aandachtspunten voor het vervolg

De komende tijd zullen we nader bepalen wat we zien als succesvol contact. In eerste instantie zijn dat alleen die contacten waarbij samen met een medewerker van Welzin een oplossing wordt gevonden binnen 28 dagen. Echter wanneer iemand zelf aangeeft bijvoorbeeld betalingsregelingen te gaan treffen met schuldeisers tellen wij dit niet. Het is wel aannemelijk dat dit ook kosten voorkomt, omdat dit

vroegtijdig wordt gesignaleerd en opgepakt. Hoe dit terug zal komen in de rapportages en besparingen werken we de komende tijd verder uit.

Daarnaast gaan we de komende tijd verder uitwerken hoe we om gaan met inwoners die geen brief wensen te ontvangen. We bekijken daarvoor ook opnieuw de brief die verstuurd wordt en wijzigen indien nodig.

Conclusie

Het project Vroegsignalering schulden zit in de opstartfase en de eerste reacties en resultaten zijn goed. Het aantal signalen neemt toe en de hulp wordt over het algemeen gewaardeerd. We zetten de werkwijze de komende maanden voort, leren van de praktijk en passen waar nodig onze werkwijze aan. Zo ontwikkelen we dit project verder en staan we onze inwoners in een vroeg stadium bij bij financiële problemen.